

Osječki i zagrebački žargoni - usporedba

Družić, Nika

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:142:592461>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-22**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku
Filozofski fakultet
Diplomski studij hrvatskoga jezika i književnosti

Nika Družić

Osječki i zagrebački žargoni – usporedba

Diplomski rad

Mentorica: prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić

Osijek, 2016.

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet

Odsjek za hrvatski jezik i književnost

Diplomski studij: Hrvatski jezik i književnost - jednopredmetni nastavnički

Studentica: Nika Družić

Naslov diplomskog rada

Osječki i zagrebački žargoni - usporedba

Diplomski rad

Znanstveno područje: humanističke znanosti

Znanstveno polje: filologija

Znanstvena grana: kroatistika

Mentor: prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić

Osijek, 2016.

Sažetak

Cilj je ovoga diplomskoga rada usporediti žargone koje su karakteristični za zagrebačko i osječko podneblje, osobito one žargone kojima se koriste mlade osobe. Građa je prikupljena uz pomoć ispitanika u dobi od 20 do 55 godina, rođenih Zagrepčana i Osječana, ljudi iz bliže okoline, obitelji, prijatelja, poznanika te na društvenim mrežama i pojedinim web stranicama koje se bave žargonima općenito.

Diplomski rad započet je kratkim osvrtom na pojam žargona, odnosno njegovom definicijom, karakteristikama, formom, svrhom te tvorbom. Središnji dio rada odnosi se na uspoređivanje i analizu tvorbe zagrebačkih i osječkih žargona. Prikazane su njihove osobitosti, ali i karakteristike koje su im zajedničke. Uz to, navedene su i podskupine zagrebačkoga govora te predstavljene pojedinosti i specifičnosti osječkoga govora. Naposljetku je donesen i autoričin rječnik žargona koji se bazirao na žargonima, slengovima kojima se koriste mladi ljudi.

Ključne riječi: žargon, usporedba, Osijek, Zagreb, rječnik

1. Uvod

Žargon je jezična varijanta u kojoj se, uz korištenje standardnoga jezika, koristi i terminologija koja je specifična za određenu struku ili dobnu skupinu. Kao specifičan govor pojedine društvene skupine ljudi, podliježe određenim kriterijima. Neki od njih su, već spomenuta, struka i dob, ali i spol, razina obrazovanja te teritorijalna pripadnost budući da se žargonom najčešće koriste osobe iz gradskih, odnosno urbanih sredina. Sukladno tomu, leksemi koji se koriste u žargonu nazivaju se žargonizmima.

U ovom diplomskom radu, žargon je prikazan kao „sleng“, kao govor kojim raspoložu mladi ljudi koji osmišljavaju vlastiti jezik prvenstveno radi lakše komunikacije, ali i radi težnje za osobnim isticanjem. Za razliku od standardnoga jezika u kojemu postoje određena pravila, pravila žargona nisu propisana niti zapisana i često se zbog toga takav govor smatra slobodnijim, agresivnijim i vulgarnijim. Žargon predstavlja svojevrsan bunt i otpor prema jezičnom standardu, ali i prema izvanjezičnoj konvencionalnoj stvarnosti. Razne su osobitosti koje krase pojam žargona, od njegova nastanka, bujanja pa sve do njegova brzoga nestanka i zaborava.

Zagrepečani su poznati po svom specifičnom govoru koji se može podijeliti na sljedeće idiome: *općezagrebački, konzervativni kajkavski i zagrebački štokavski govor*. Zagrepečani, u kreiranju žargona, posebno vole dodavati sufiks *-ić* koji žargon čini umanjenicom, ali i hipokoristikom pa tako nastaju neki od sljedećih žargona: *dezić, fotić, kazić, kišić, šalić*. Najdraži su im sufiksi u kreiranju žargona *na-* i *s-*. Sukladno tomu, nastaju žargoni poput: *nacifrati, naroljati, nakrkati; skompati, skrpati, skulirati*. Zagreb, dakle, ima svoj žargon i u taj žargon ulazi i šatrovački govor kao pojam koji je mnogo uži od pojma žargona. Vrlo je rasprostranjen u svakodnevnoj uporabi u neformalnom govoru. Mladi Zagrepečani posebno vole komunicirati „šatrom“ pa im se u leksiku mogu naći riječi poput: *ćiku, konza, mojne, tenkre, stipu me, žasu*.

Riječi osječkoga slenga tipični su izrazi koje koriste Osječani i po njima su prepoznatljiviji. Osim po slengu, prepoznaju se i po naglascima koji su duži nego što bi trebali biti. Poznati su i po nekim karakterističnim izrazima kao što su: *lega, buraz, butra, bracika*. No onaj tko nije upoznat s takvim izrazima često Osječane niti ne razumije. Rijetki su oni koji bi razumijeli riječi poput:

bakutaner, budika, čončika, levat ili tedika. Zato je napisan ovaj diplomski rad, kako bi poslužio onome tko želi naučiti i razumjeti osječke žargone ili pak one zagrebačke.

2. O žargonu

2.1. Karakteristike, definicija, forma

Nerijetko se uz različite društvene skupine, naročito mlade ljude, veže pojam „žargona“, pojam „slenga“. Mladi osmišljavaju vlastiti jezik prvenstveno radi lakše komunikacije, naglašavanja vlastite nezavisnosti ili težnje za osobnim isticanjem. Preuzimaju već postojeće žargone ili pak stvaraju vlastite žargone unutar skupine kako ih, primjerice, ostali (nepripadnici određene skupine) ne bi razumijeli tijekom međusobne komunikacije. To je i jedan od razloga zašto žargon teži strogom zatvaranju. Žargon, ipak, iako se najčešće uz njih povezuje, ne mora nužno biti jezik mladih jer je on i izraz, odnosno idiom koji je svojstven i određenoj struci, pripadnicima te struke ili pojedinim društvenim slojevima, sredinama ili profesijama, primjerice umjetnika, liječnika, pravnika, profesora, sveučilišnih asistenata, mehaničara, kuhara, hakera itd. Žargon je, tako, specifičan govor društvenoga okoliša, odnosno specijalan govor pojedine socijalne skupine ljudi koji su povezani statusno i strukovno, a koji se tim govorom razlikuju od ostatka društvene zajednice.

Boris Pavlovski u svojoj studiji o slengu donosi definiciju žargona iz *Rječnika stranih riječi* Anića i Goldsteina koji tvrde da je žargon „govor šireg socijalnog ili užeg profesionalnog kruga, posebno karakteriziran riječima ili značenjima riječi prešutno dogovorenima ili uvriježenima bez obzira na službenu terminologiju ili normu književnog jezika.“ (Pavlovski 2000: 77). Žargonsko formiranje, ali i njegov opstanak podliježu određenim kriterijima. Neki od njih su spol, razina obrazovanja, životna doba, a posebnu ulogu ima teritorijalna pripadnost jer se žargonom najčešće služe osobe iz gradskih, urbanih sredina.

Izraz „žargon“ potječe od francuske riječi *jargon, argot* (eng. *slang*), a u nas se prevodi kao žargon, sleng ili kao šatrovački govor. Žargonski govor predstavlja svojevrsni otpor prema standardu. Razlikuje se od standardnoga jezika uporabom određenih stranih, ali i dijalektnih, slikovitih, skraćenih riječi, poput: *lik* – mladić, *komad* – djevojka, *pila* – motor, *zurka* – frizura.

2.2. Svrha žargona

Svrha je žargona trostruka: *olakšana komunikacija, uključivanje i isključivanje*. Kada se govori o olakšanoj komunikaciji kao jednoj od svrbi žargona, najegzaktniji primjer bila bi specifična terminologija koja je dio svake struke, primjerice medicinski žargon, internetski žargon, strukovni žargon. Uključivanje, kao jedna od svrbi žargona, odnosi se na one osobe koje su već upoznate s određenom terminologijom kada primjerice dođu u novu okolinu i tada im je lakše uklopiti se u takvu skupinu jer razumiju način na koji se komunicira i o čemu se razgovara. Oni pak koji ne poznaju terminologiju mogu biti isključeni iz određenoga društva.

Standardni jezik dio je svake kulture, no taj standardni jezik podliježe određenim normama. Koristi se u književnosti, znanostima i drugim sferama života. Žargon je, poput standardnoga jezika, nastajao određenim procesom i to procesom dugogodišnjega zajedničkoga života pojedinih društvenih skupina. Ponekad granica između kolokvijalnoga govora i žargona nije sasvim jasna, a to je jasno vidljivo prilikom analize govora mladih.

2.3. Šatrovački govor kao podtip žargona

Za razliku od standardnoga jezika, pravila određenih govornih skupina nisu propisana ni zapisana. Često se zbog toga takvi govori smatraju slobodnijima, agresivnijima, bizarnijima, drskijima te napose vulgarnijima. Osim pojma žargona, hrvatska se lingvistika dotiče i pojma *šatrovačkoga govora* kao podtipa žargona koji najbolje opisuje jezičnu masu govora različitih skupina. „Naime, govor neke grupe nastao je najprije pod šatorima, a stvarali su ga Romi koji su nastojali stvoriti svoj poseban tip govora različit od svih poznatih i rasprostranjenih tipova govora.“ (Sabljak 2001: 5).

Takav govor trebao je biti i bio je tajni govor određene skupine, sustav različitih znakova i kodova koji je bio nedokučiv ostalim skupinama ljudi. On se u svom neobičnom načinu sporazumijevanja nastajao odvojiti od standardnoga govora, od govora ostalih skupina. Izrazi su se rijetko zapisivali pa se slobodno može reći da je šatrovački oduvijek bio svojstven usmenoj komunikaciji prvenstveno zato što su njegovi stvaratelji bili nepismeni ljudi. Takav govor ostajao je tajan upravo zbog toga što nije bio zapisivan. Stoga je ostalim skupinama bilo onemogućeno

njegovo dešifriranje. „Određene grupe i staleži stvarali su svoj osobit rječnički sastav i tvorbu kao i idiomatsku frazeologiju, neku vrstu tajnih govornih šifri kao poseban način sporazumijevanja među sobom, čuvajući na taj način svoje tajne i svoj status.“ (Sabljak 2001: 6). Stare riječi zamijenjene su novim iznimno u slučaju kada bi se određena govorna šifra uspjela otkriti, odnosno dešifrirati. Tada bi se pronašao nov sustav tvorbe kako bi takav govor i dalje ostao tajan i za neupućene nejasan i nerazumljiv.

2.4. Podskupine žargona

Žargon predstavlja svojevrstan bunt, otpor prema jezičnom standardu, ali i prema izvanjezičnoj konvencionalnoj stvarnosti. Može se grupirati u određene podskupine pa se tako spominje govor srednjoškolaca, studenata, uličara, delinkvenata, narkomana, vojnika, glazbenika. No najekstremniji je oblik govor uličara, kriminalaca i prijestupnika. Jednim od najkreativnijih među njima smatra se studentski žargon, a postoje i leksičke specifičnosti pojedinih studijskih grupa. Upravo te grupe svojim simboličkim šifriranjima uzburkavaju sve jezične razine u kojoj veliku ulogu igra kreativni, imaginativni faktor u formiranju takvoga leksičkoga sastava.

2.5. Tvorba žargona

„Osobitost je žargona, dakle, vezana za njegov nastanak, bujanje, ali i za brzi nestanak i zaborav.“ (Kolanović 2004: 305). Međusobnim nadmetanjima došlo je do prožimanja govora različitih skupina pa je s vremenom nastao takav tip žargona koji je karakterističan i za određeno područje.

Postoji nekoliko načina tvorbe žargonizama. Prvi i najjednostavniji oblik je metateza koja nastaje premještanjem slogova u jednoj riječi kojom potom nastaje nova riječ, primjerice: *ćaku* – kuća, *mojne* – nemoj, *ćevru* – vruće, *brodo* – dobro. Metateza je često obilježje šatrovačkoga govora jer služi za razne igre riječi.

Drugi način tvorbe jest skraćivanje riječi radi težnje za ekonomijom pa tako od riječi fakultet nastaje *faks*, od kompjutor *komp*, od gimnazija *gimba*, od slastičarnica *slasta*. Česti su žargonski

nastavci: *-ač, -aš, -ić, -oš, -iška, -injak*. Sukladno tomu postoje izrazi poput *mobač, pajdaš, alkić, nogoš, superiška, finjak*.

Sljedeći način tvorbe jest preuzimanje i adaptacija stranih riječi koje su standardu vrlo prihvatljiva pojava: *bend, blef, diler, fer, flert, link, klub, vikend*.

Posljednji način tvorbe jest stvaranje hipokoristika: *bracika, flaja, maja* te supstitucije - zamjena standardnoga naziva (ovdje je bitna asocijativna podloga za stvaranje žargonizma).

Za brz razvoj i ekspanziju žargona dominantnu ulogu imaju sklonosti njihovih tvoraca prema svemu novom, postojanje velikih skupina govornika, a potom i miješanje različitih podskupina, odnosno njihovih žargonskih izraza, ali i kulture koja je dominantna, primjerice ona koja dolazi s engleskoga govornoga područja (*frend* – od eng. friend; *spika* – od eng. speak). Tako se, naime, izrazi šire te zahvaćaju sve veći broj različitih ljudi koji zatim postaju dio određenoga tipa žargonskoga govora.

Karakterističan nastavak koji je već postao i uobičajen u tvorbama žargona može biti i tvorbeni nastavak *-ac* (koji je od svih nastavaka najrasprostranjeniji). Pa tako postoje žargoni poput *atomac, hororac, padobranac*. Sljedeći nastavak je nastavak *-njak*: *lažnjak, mlaznjak, mračnjak*. Potom slijedi nastavak *-iška*: *superiška, ufuriška, loviška*, nastavak *-ica*: *dobrica, nulerica, legica*.

Žargoni mogu završavati i nastavkom *-ka*: *fotka, pljeska, svirka, bruka, zurka* te nastavkom *-ara*: *bedara, bengara, ludara*. Kod pridjeva je to nastavak *-an*: *ufuran* te nastavak *-en*: *navučen*. Uglavnom glagolski žargonizmi obiluju i prefiksima, poput *is-*: *isfurati, iskemijati*; *iz-*: *izhlapiti, izvisiti*; *na-*: *nakrkati se, naroljati se, napenaliti, natamburati* te prefiksom *u-*: *ufurati, upicaniti, uvaljati*.

Često se događa da ljudi upotrijebe neki žargonski izraz jer za određeni pojam ne postoji odgovarajuća riječ u standardnome jeziku. Nekonvencionalni izrazi šire se izvan granica skupine, prelijevaju se u opći razgovorni leksik pa funkcionalno postaje dio standarda. Postoje u standardu pa više nismo svjesni njihova žargonskoga podrijetla. To su riječi poput *krimiće, klinac, slinavac, maher, zezati*. Neke pak riječi s vremenom prestaju biti žargonske jer su se aktivno uklopile u razgovorni stil standardnoga jezika svojom prepoznatljivošću većini govornika određene zajednice ili su jednostavno nestali zbog neprihvaćenosti ili neasocijativnosti. Kao primjer može poslužiti

riječ *mlačnjak*. “Nastala u okruženju grupa koje su se služile šatrovačkim (po nastavku –njak) nakon pojave prvih mlaznih aviona, ova šatrovačka tvorba postala je najprije kolokvijalna riječ naših medija, a potom ušla u naš standardni jezik.” (Sabljak 2001: 24). Riječ, dakle, prestaje biti žargonom kada postane poznata gotovo svakomu korisniku iste govorne zajednice, a najbolji dokaz tomu je, već spomenuti, jezik mladih.

Tvorbu žargona i tvorbu općega standardnoga leksika ne treba promatrati odvojeno, već pozornost treba usmjeriti na proces same žargonizacije koji je preuzeo postojeća sredstva iz suvremenoga tvorbenoga sustava. Prefiksi i sufiksi koji funkcioniraju u standardu funkcioniraju i u žargonu. To ne osporava činjenicu da je žargonizacija marginalna, ali i aktivna u načinu tvorbe riječi u suvremenom hrvatskom jeziku.

3. Zagrebački žargon

3.1. Podskupine zagrebačkoga govora

Govoreći o zagrebačkome govoru, koji je vrlo specifičan (nema razlike između *č* i *ć*, između *đ* i *dž*, slijed *ije* uglavnom se izgovara *je*, ne postoje uzlazni i silazni naglasci, bilo koji slog može biti naglašen itd.), svakako treba spomenuti i govor većine mladih i mlađih ljudi koji su rođeni i odrasli u Zagrebu. Mate Kapović u svojoj studiji o najnovijim jezičnim promjenama u zagrebačkome govoru spominje da je „u složenoj zagrebačkoj sociolingvističkoj situaciji moguće razlikovati sljedeće idiome: *općezagrebački* (kao opći govor mlađih naraštaja rođenih u Zagrebu) koji ima središnje i najvitalnije mjesto i koji je štokaviziraniji od „zagrebačke kajkavštine“, *konzervativni kajkavski govori* (govor stare jezgre, govor periferije i govor prigradskih naselja) i *zagrebački štokavski* (govor štokavaca doseljenih u Zagreb.)“ (Kapović 2006: 57). Naravno, ovdje treba računati s brojnim prijelazima između navedenih idioma, prebacivanjem koda kod pojedinih govornika, ali i sa substandardnom varijantom hrvatskoga standardnoga jezika kojom govore Zagrepčani kada žele govoriti standardno.

3.2. Šatrovački govor kao dio zagrebačkoga govora

Zagreb ima svoj žargon i u taj žargon ulazi i šatrovački govor kao jedan njezin dio, kao pojam mnogo uži od pojma žargona. Osim šatrovačkoga govora, u Zagrebu postoji i čitav niz drugih govora i jezika – od *književnoga*, preko *standardnoga* do *kajkavskoga govornoga dijalekta*. Spominjući šatrovački govor, mnogi će reći kako je on uvijek povezan sa zagrebačkim đačkim, uličnim pa čak i „frajerskim“ žargonom ili slengom, tzv. *šatri*.

Šatrovački je govor u lingvistici termin za kolokvijalni jezični varijetet ili idiom sastavljen od postojećih riječi i izričaja koji dobivaju drugačije značenje od uobičajenoga značenja tih riječi i izričaja u standardnome pa i substandardnome razgovornom jeziku.¹ Na taj način nastaju nove riječi koje počivaju na temelju prenesenoga značenja. Ponekad to mogu biti riječi stranoga podrijetla, a nerijetko glavnu ulogu u kreiranju šatrovačkoga govora igra kreativnost. Najviše se koristi u većim urbanim centrima (Zagreb), a zatim u manjim gradovima (Osijek). Široko je rasprostranjen i u svakodnevnoj uporabi u neformalnom govoru, posebice među mladim ljudima.

„Njegovi stvaraoci katkad se pokažu kao virtuozni metaforičke, metatetične, skraćivačke i sufiksarno-prefiksarne rječotvorbe, a sve to čine da bi se odijelili od drugih – bilo krijući što od njih bilo prosvjedujući protiv njihova svjetonazora i ponašanja. Zato automobile pretvaraju u *konzerve*, kuće u *gajbe*, mladiće u *kitove*.“ (Težak 1992: 132). Istina je da je u začecima šatrovački govor pretežito prisutan bio među mladošću u Zagrebu pa se nerijetko šatrovački naziva i govorom zagrebačkih srednjoškolaca. Nakon II. svjetskoga rata, šatrovački dobiva svoje osobitosti ovisno o skupinama – srednjoškolcima, studentima, učenicima, delinkventima koji potom stvaraju svoj poseban govor. Još jedna od specifičnosti šatrovačkoga govora jest njegovo brzo nestajanje, njegovo propadanje jer kada njegovi stvaratelji uvide da se njihov govor nalazi u određenoj opasnosti, odbacuju stare te stvaraju nove izraze. Tako jezik i dalje ostaje tajan, nedostupan i nerazumljiv ostalim skupinama.

¹ <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=59379>

3.3. Žargoni karakteristični za zagrebačko podneblje

Šatrovački govor zasigurno je karakterističan način izražavanja iako mu svaka skupina pridodaje neke svoje osobite kodove i znakove. Ako se neka od tih osobitosti i zadrži u govoru, ona ostaje i postaje dio određenoga šatrovačkoga govora. „Tako na području Zagreba kao najjačeg središta šatrovačkoga govora već više od četrdeset godina žive neke riječi kao dio određenog tipa zagrebačkog šatrovačkoga govora.“ (Sabljak 2001: 11). Današnji tip šatrovačkoga govora Zagreba stvarao se postupno tako što se govor različitih grupa međusobno nadmetao te samim time i prožimao te postao tijekom niza godina dijelom cjeline koja prihvaća ili odbacuje određene riječi stvarajući poseban tip šatrovačkoga govora zagrebačkoga gradskoga prostora.

Abecedno su nabrojani žargoni karakteristični za zagrebačko podneblje:

Tablica 1.

agramerski,
bombica,
brijati (po),
cima,
čoksa,
čvenk,
ćevru,
ćiku,
ćopiti,
ćorkati,
ćube,
ćuna,
dejt/sudar,
dezić,
drito,
drpiti,
dućkas,

dale,
fakat,
fakin,
fensi,
fermati,
filing,
finta,
fol,
frajer,
furati,
gan,
gaža,
gembač,
gljiviti,
gro,
gruntati,
hejt,
helić,
hengati,
istač,
jazavac,
kajgodizam,
kazić,
konza,
kiseliš,
kišić,
klafrati,
konzerva,
krimić,
kroner,
krvav,

laprdati,
laufati,
legnuti,
lik,
ložiti,
mado,
mamlaz,
mlitonja,
mojne,
mrak/mrakača,
muljati,
nakrkati se,
njuška,
oblizeki,
odapeti,
olfo,
otkucati,
panj,
penzić,
piletina,
piliti,
pjehe,
plejka,
restač,
ružiti/sašiti/satrati (se),
rusvaj,
simpa,
sis,
skljokati se,
skulirati,
skuriti (nekoga),

smola,
spaljen,
specijalac,
spičkati,
spigan,
stipu me,
strgan,
šaltati,
špreha,
šulja,
trka,
tuka,
tutlek,
vibra,
viksa,
zicer,
ziher,
ziheraš,
zika

3.4. Tipično zagrebački

3.4.1. Kreativni Zagreb – stambene zgrade

Zagrepčani se posebno diče svojim gradom pa tako i ne čudi što su nadjenuli razna kreativna i neobična imena svojim ulicama, naseljima, trgovima, a posebice su kreativni bili u nadijevanju imena stambenim zgradama. Pa tako postoje zgrade u istočnome dijelu grada, u zagrebačkoj Dubravi, pod nazivom „*Prostitutuka*“, „*Visibaba*“ te „*Alcatraz*“. Zgrada „*Prostitutka*“ crvene je boje te je naslonjena direktno na ulicu. Nekoga je to asociralo na prostitutku koja stoji na uglu pa otud i potječe ovaj naziv. Zgrada do je „*Alcatraz*“. Naziv je dobila zbog rešetki koje se nalaze na

stubištu zgrade, a „*Visibaba*“ zbog jedne starije žene koja je u toj zgradi počinila samoubojstvo objesivši se.

Slika 1. Prostitutka

U južnome dijelu Zagreba, u naselju Novi Zagreb, nalaze se stambene zgrade također neobičnih imena. Jedna od njih je i vrlo poznata i prepoznatljiva „*Mamutica*“ koja je smještena u naselju Travno. „*Mamutica*“ je zapravo kompleks dviju golemih zgrada u kojima živi oko 4,500 ljudi. Malo ljudi zna da je originalno projektno ime „*Mamutice*“ trebalo biti „*Tratinčica*“ jer je zamišljena kao cvijet u zelenom moru. U istome naselju nalazi se i dugačka zgrada koju Zagrepčani popularno zovu „*Kineski zid*“. U naselju Siget smjestila se i golema zgrada „*Superandrija*“, nazvana po hitu Ljiljane Petrović iz 1962. godine „*Andrija, super momak si ti*“. U Zapruđu, kvartu koji Zapruđanci skraćeno zovu „*Pruđe*“, nalaze se i tipovi zgrada popularnoga naziva „*Limenke*“. „*Limenke*“ su stambene zgrade koje su građene 60-ih godina 20. stoljeća, a specifične su po limenoj fasadi i relativno tankim zidovima. Osim u Zapruđu, takvi tipovi zgrada nalaze se u raznim dijelovima Zagreba – na Borongaju, u Folnegovićevu naselju, popularnoj „*Folki*“. Richterovi neboderi, poznatiji pod nazivom „*Rakete*“, tri su stambene zgrade koje se nalaze u zagrebačkom kvartu Trnje, na Slavenskoj aveniji. Izgrađene su u brutalističkom stilu.

Slika 2. Mamutica

Slika 3. Kineski zid

Slika 4. Superandrija

Slika 5. Limenke

Slika 6. Rakete

3.4.2. Kreativni Zagreb -poslovne zgrade

No Zagrepčani nisu neobična imena nadjenuli samo stambenim zgradama. Nadimci krase i poslovne zgrade. Pa tako postoji „*Karingtonka*“ – zgrada INA-e koja se nalazi u blizini Zagrebačkoga Velesajma. Ime je dobila prema obitelji Carrington iz sapunice „*Dinastija*“. Nadalje, „*Kockica*“ je samostojna višekatnica izgrađena 1968. godine za sjedište centralnih komiteta Saveza komunista Hrvatske i Saveza omladine Hrvatske te Glavnoga odbora Socijalističkoga saveza radnoga naroda Hrvatske. Danas je u zgradi smješteno Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture i Ministarstvo turizma Republike Hrvatske. Zgrada je zaštićena kao kulturno dobro Republike Hrvatske. U centru grada smjestila se popularna „*Zagrepčanka*“, poslovni neboder na križanju Savske i Vukovarske ulice. U blizini se nalazi i Cibonin toranj ili „*Cibona*“. Na „*Trgu*“

(kada Zagrepčani kažu „Trg“ uvijek misle na glavni zagrebački trg, trg bana Josipa Jelačića), u srcu glavnoga grada, nalazi se „Neboder“. U trenutku otvorenja 1959. godine bio je najviša i najmodernija zgrada u tadašnjoj Jugoslaviji. Na samom vrhu zgrade, na 16. katu, nalazi se Zagreb Eye, vidikovac odakle se pruža jedinstven pogled na glavni trg, na Kaptol, Gradec, Gornji i Donji grad te na razne prekrasne građevine, trgove, ulice i parkove.

Slika 7. Karingtonka

Slika 8. Kockica

Slika 9. Zagrepčanka

Slika 10. Cibona

Slika 11. Neboder

3.4.3. Kreativni Zagreb – gradski parkovi, gradski trgovi, ulice, šetališta

Zagreplčani vole građevinama u svojem gradu davati razna imena. Isto tako vole skraćivati već postojeća imena. Pa tako prekrasno Strossmayerovo šetalište postaje „Štros“, park Maksimir je „Maksić“, a Tkalčićeva ulica „Tkalča“. Ni trgovi nisu lišeni nadimaka pa je Kvaternikov trg preimenovan u „Kvatrić“, trg Ivana Mažuranića je „Mažuranac“, a Britanski trg „Britanac“.

Slika 12. Štros

Slika 13. Maksić

Slika 14. Tkalča

Slika 15. Kvatrič

Slika 16. Mažuranac

Slika 17. Britanac

3.4.4. Kreativni Zagreb – jezera, skulpture

Poznato zagrebačko umjetno jezero Bundek preimenovan je u „*Bandek*“, prema gradonačelniku Milanu Bandiću. Jedno od najneobičnijih imena zasigurno nosi legendarna skulptura, tzv. „*Pimpek-plac*“ koja se nalazi na križanju Maksimirske ulice i Svetica, tik uz nogometni stadion Maksimir. Skulptura je postavljena 1957. godine, a mnogi Zagrepčani ju oduvijek zovu tim neobičnim nadimkom. Riječ je o kipu Bacača diska. U bivšoj državi tradicionalno se na Uskrs Bacaču diska bojalo međunožje. Nakon nedjeljnih uskršnjih misa, obitelji bi odlazile do „*Pimpek-placa*“ pogledati je li i ove godine „delala farba“. Zbog velike frekvencije Dinamovih navijača, spomenik je često bojan u plavu boju.

Slika 18. *Bandek*

Slika 19. *Pimpek-plac*

3.4.5. Analiza hipokoristika zagrebačkih gradskih prostora

Zagrepčani su, dakle, skloni pojedinim građevinama davati nadimke, odnosno nadjenuti im imena koja su povezana s određenim asocijacijama, poput spomenutoga „*Alcatraza*“, „*Karingtonke*“, „*Kineskoga zida*“, „*Kockice*“, „*Konzerve*“, „*Limenke*“, „*Mamutice*“, „*Nebodera*“, „*Prostitutke*“, „*Rakete*“, „*Superandrije*“, „*Visibabe*“, „*Zagrepčanke*“.

U ovim primjerima tvorba je povezana s asocijacijama stambenih i poslovnih zgrada na njihovu vanjštinu.

Osim toga, Zagrepčani vole skraćivati imena (trgova i parkova) pa im tako dodavaju sufiks – *ić*: „*Kvatr-ić*“, „*Maks-ić*“, ali i sufiks –*ac* u primjerima „*Britan-ac*“, „*Mažuran-ac*“.

Također, skraćuju imena (poslovnih prostora, naselja, ulica, trgova), no ne dodaju im nikakve sufikse niti prefikse: „*Cibona*“, „*Folka*“, „*Pruđe*“, „*Tkalča*“, „*Štros*“.

4. Osječki žargon

4.1. Karakteristike

Riječi osječkoga slenga tipični su izrazi koje Osječani koriste i po njima se međusobno prepoznaju. Osječkim govorom, tzv. *švabetanjem* govore rođeni Osječani i to oni pravi, obično oni koji žive u Donjem gradu, koji za sebe kažu da su donjograđani te da nisu dođoši – stanovnici koji su zbog raznih migracijskih razloga doselili u Osijek. Osječani su, dakako, najprepoznatljiviji po svojim naglascima koji su duži nego što bi uobičajeno trebali biti, odnosno kratki su kod njih malo duži, a dugi su „jako“ dugi. Zbog toga se kaže da Osječani razvlače i govore otegnuto iako su naglasci raspoređeni kako trebaju biti. Osim po dužini izgovorenoga naglaska, Osječani se lako mogu prepoznati i po nekim karakterističnim izrazima kao što su: *lega*, *buraz*, *butra*, *bracika*. Izraz *lega*, *legica* se toliko udomaćio u govoru pa nerijetko služi i kao poštapalica („Bilo je, lega moj, i boljih dana.“). Slično je i s riječju *bracika*, koji se, doduše, koristi nešto rjeđe, a označava brata ili prijatelja.

4.2. Švabetanje, essekizmi, legalizmi

U Osijeku se poslije II. svjetskoga rata puno više *švabetalo* nego danas. I sama se riječ *švabetati* postupno gubi, a umjesto nje se pojavila jedna novija – govoriti *esekerski*. Essekerizmi su riječi koje su se koristile puno prije II. svjetskoga rata, uglavnom su to bili iskrivljeni germanizmi iako u slengu postoje i riječi s turskim ili mađarskim korijenima. Mnogo ljudi zapravo ne razlikuje essekerizme od osječkoga slenga. U novije vrijeme često se spominje izraz *legalizmi*. To su suvremene riječi koje su izmislili i koje koriste Osječani, tzv. lege, odnosno generacija mladih urbanih Osječana s godištem rođenja od 1950. nadalje.

4.3. Specifičnosti osječkoga žargona

Osječki je sleng, odnosno žargon zapravo posebna priča. Vrlo je prepoznatljiv i čest među Osječanima, a onaj tko nije upoznat s takvim izrazima često ih ni ne razumije. Specifičnost osječkoga žargona zasigurno je improvizacija. Ako primjerice određena riječ postoji u slengu, onda u razgovoru ta ista riječ mijenja svoj oblik, no sugovornici i dalje razumiju njezin kontekst. Evo primjera:

GOVORNIK 1: „Lega je dobio maru.“

GOVORNIK 2: „Što kažeš, dobio je maricu?“

GOVORNIK 1: „Da, da, dobio je marisol, sam' takav, pljeskavicu sa svime.“

Dakle, riječ je u žargonu mijenjala oblik tri puta, no govornici su se svejedno razumjeli.

Osječki je sleng bogat i metaforama pa tako npr. ako su nekom sa stola nestale naočale, jedna od osoba rekla bi: „Što je, lasica bila?“ pritom misleći da je naočale netko ukrao.

Da bi se ovakav oblik komunikacije razumio, osoba mora ili biti Osječanin ili biti upoznat s osječkim slengom.

Neke tipično osječke riječi, odnosno tipični osječki slengovi su:

Tablica 2.

andaluzija,
atomac,
bakutaner,
bašča,
bilja,
brlja/raša,
budika,
cener,
cirkus,
čevosi,

čokle,
čončika,
čvimba,
ćalabrcnuti,
dobrica,
dosica,
doviđorno,
dumina,
dvoguza,
đitra,
đonjati,
flaja,
frent,
gimba,
gladuš,
grana,
gudara,
katošica,
kobaja,
kondor,
levat,
lujka,
maja,
nula bodova,
padusi,
paliti,
panja,
patka,
pican,
pija,
pljeska,

sklomba,
slasta,
sluške,
srednjika,
stativa,
stomber,
studoš,
svambike,
svirnit (pivkana),
šajzika,
šakomicin,
trambulino/treska,
tedika,
tene,
trenda,
tute,
valjak

4.4. Tipično osječki

4.4.1. Kreativni Osijek – gradske četvrti, gradska naselja

Osječani su u žargonu naseljima i prostorima u gradu skloni dodati sufiks po kojemu se Osječanina nadaleko prepoznaje. Riječ je, dakako, o sufiksu *-ika*. Često taj sufiks krasi nadimke osječkih naselja pa će tako Osječanin, tzv. lega, za gradsku četvrt Donji grad reći „*Donjika*“, za naselje Feđe Milića reći će „*Fedjika*“, a za naselje Stanka Vraza „*Stankika*“.

Slika 20. *Donjika*

Slika 21. *Fedika*

Slika 22. *Stankika*

4.4.2. Kreativni Osijek – gradske ulice, gradski prostori

Jedna od najdužih ulica u Osijeku, Strossmayerova ulica, za Osječane je „Štrosika“, a srednjoškolsko igralište koje građani svih uzrasta koriste kako bi se rekreirali, a koje se nalazi na križanju Europske avenije i ulice kneza Trpimira, popularna je „srednjika“. Gotovo nitko za poznato osječko kupalište neće reći „Copacabana“, već „Kopika“, a streljana „Pampas“ odavno je preimenovana u „Pampika“.

Slika 23. Štrosika

Slika 24. Srednjika

Slika 25. Kopika

Slika 26. Pampika

4.4.3. Kreativni Osijek – stambene zgrade

U jednom od najljepših naselja u Osijeku, na Vijencu Ivana Meštrovića, nekadašnjem VBK (skraćena koja se i danas koristi), odnosno Vijenac Borisa Kidrića, nalazi se nekoliko stambenih zgrada neobičnih žargonskih imena. Jedna od njih je i „Četverolist“, najviša zgrada u gradu. Pogled s najvišega kata, 18., puca duž cijeloga Osijeka, a čovjeku se čini kao da cijeli grad drži na dlanu. Blizu „Četverolista“ nalaze se poznate stambene zgrade, tzv. „Baterije“. Uz „Četverolist“, jedna od najpoznatijih stambenih zgrada zasigurno je i „Ljepotica“, smještena na križanju Vukovarske ulice i ulice kneza Trpimira.

Slika 27. *Četverolist*

Slika 28. *Baterije*

Slika 29. *Ljepotica*

4.4.4. Analiza hipokoristika osječkih gradskih prostora

Osječani zasigurno najviše vole i koriste sufiks *-ika* pa naseljima odmilice pridružuju navedeni sufiks tvoreći tako hipokoristike: „*Donj-ika*“, „*Fed-ika*“, „*Kop-ika*“, „*Pamp-ika*“, „*Srednj-ika*“, „*Stank-ika*“, „*Štros-ika*“, „*Vatr-ika*“, „*Veb-ika*“.

Osim sufiksa *-ika*, Osječani svojim naseljima dodaju i sufiks *-mba* pa je tako osječko naselje Sjenjak postao „*Sjemba*“.

5. Tvorba riječi

Tvorba riječi dio je gramatike koji proučava tvorbenu strukturu postojećih riječi, ali i postavlja pravila za tvorbu novih riječi. Osnovna riječ polazna je riječ u tvorbenom procesu i ona je ta koja uvijek motivira riječ koja nastaje, odnosno tvorenicu koja je pak motivirana osnovnom riječju. Motivirane riječ tvorbene su riječi, a one riječi koje se ne mogu izrazno ni sadržajno dovesti u tvorbenu vezu ni s jednom riječju zovu se nemotivirane.

Tvorbena je veza ona veza koja djeluje između osnovne riječi i tvorenice, a koja postoji samo ako postoji glasovna, odnosno izrazna i značenjska, tj. sadržajna podudarnost. Tvorbeni uzorak proučava nizove tvorbene istoznačnih riječi, odnosno riječi koje su nastale na isti način. Riječi istoga tvorbena uzorka moraju imati isto tvorbena sredstvo.

Dva su osnovna tvorbena načina – izvođenje i slaganje. Izvođenje je tvorbeni način u kojem je tvorenica u vezi s jednom riječju, a slaganje je tvorbeni način u kojem je tvorenica u vezi s dvije ili više riječi.

Prema vrsti tvorbena nastavaka, tvorba može biti: prefiksalna, sufiksalna, prefiksarno-sufiksalna, složeno-nesufiksalna, složeno-sufiksalna, srastanje, tvorba složenih skraćenica te preobrazba.

6. Tvorba osječkih i zagrebačkih žargona

6.1. Infinitiv

Infinitiv, kao neodređeni glagolski oblik koji kazuje samo pojam radnje, ali ne i gramatičke kategorije (lice, vrijeme...) najviše je potvrđen, kako u osječkim tako i u zagrebačkim žargonima. U osječkim žargonima pojavljuje se 39 puta, dok u zagrebačkim dvostruko više – čak 79 puta.

Žargoni tipični za osječko podneblje koji završavaju infinitivom su:

Tablica 3.

OSIJEK
ćalabrenu-ti, danfa-ti, demolira-ti, đonja-ti, konta-ti, mazni-ti, nacifra-ti, napedalira-ti, odruka-ti, pali-ti, penzija-ti, popuši-ti, rasturi-ti, riješi-ti, rikni-ti, rokni-ti, skompa-ti, snajpa-ti, svirni-ti, unakazi-ti, upicani-ti, uvalja-ti, zapikira-ti

Žargoni tipični za zagrebačko podneblje koji završavaju infinitivom:

Tablica 4.

ZAGREB
cmaka-ti,
čila-ti,
ćopi-ti,
ćorka-ti,
drpi-ti,
ferma-ti,
fura-ti,
futa-ti,
gljivi-ti,
grunta-ti,
henga-ti,
isfura-ti,
iskemija-ti,
izvisi-ti,
klafra-ti,
kuži-ti,
laprda-ti,
legnu-ti,
loži-ti,
maznu-ti,
mulja-ti,
nacifra-ti,
nacvrca-ti,
namaza-ti,
narolja-ti,
nakrka-ti,
natambura-ti,

nogira-ti,
odape-ti,
odruka-ti,
oduze-ti,
otkuca-ti,
otpili-ti,
pili-ti,
pošora-ti,
rasturi-ti,
rikava-ti,
riknu-ti,
roknu-ti,
ruži-ti,
saši-ti,
satra-ti,
skljoka-ti,
skompa-ti,
skrpa-ti,
skrumpa-ti,
skulira-ti,
skuri-ti,
skuži-ti,
snima-ti,
spička-ti,
šalta-ti,
škica-ti,
škicnu-ti,
šlata-ti,
šnjofa-ti,
ufura-ti,
zaruži-ti,

zašpreha-ti,
zatreska-ti,
zazuja-ti,
žica-ti

Zajedničkih žargona koji završavaju infinitivom je 14. To su:

Tablica 5.

bacati hejt,
bariti,
bedirati se,
blamirati se,
brukati se,
biti u banani,
bubati,
cinkariti,
cinkati,
cmizdriti,
drmnuti,
dobiti nogu,
đorati,
nacugati

Analiza je pokazala da se u Zagrebu žargoni u infinitivu pojavljuju čak dvostruko više puta no u Osijeku, čak 79 puta. U Zagrebu najviše sinonima postoji za izraz „*napiti se*“. Pojavljuje se u čak 11 oblika: *nacifrati, nacugati, nacrvcati, namazati, naroljati, nakrkati, oduzeti (se), rasturiti,*

sašiti, satrati, zaružiti. U Osijeku su pronađena samo 3 izraza: *demolirati, nacugati, unakaziti*. Neki izrazi izrečeni infinitivnom karakteristični su za oba podneblja. U ovom radu nabrojano ih je 14.

6.2. Sufiksalna tvorba

6.2.1. Sufiksalna tvorba osječkih žargona

Tvorbeni nastavak, odnosno sufiks dodatak je „koji se u tvorbi novih riječi dodaje iza osnove, a sam nije riječ ni njezina osnova. Riječ nastala od osnove i sufiksa zove se izvedena riječ ili izvedenica, a takav način tvorbe izvođenje ili sufiksalna tvorba.“ (Težak-Babić 2000: 169). Ovisno o tome kojoj vrsti riječi pripada dobivena tvorenica, nastavci u sufiksionalnoj tvorbi su sljedeći: imenički, pridjevski, priložni i glagolski. Proučavajući tvorbu osječkih žargona, utvrđeno je da je najplodniji tvorbeni obrazac *-ika*. U osječkom se slengu odmilice pojavljuje 18 puta, najčešće kao imenica, i to u primjerima:

Tablica 6.

brac-ika,
bud-ika,
čonč-ika,
Donj-ika,
Fed-ika,
Grac-ika,
janp-ika,
Kop-ika,
Mek-ika,
Pamp-ika,
pont-ika,
Stank-ika,
srednj-ika,
sup-ika,
šajz-ika,

<p>Štros-ika, ted-ika, Veb-ika</p>
--

Sljedeći sufiks koji je plodan u osječkim žargonima je sufiks *-ica*, također hipokoristik. Pronađen je u 9 imenica. To su:

Tablica 7.

<p>ćag-ica, dobr-ica, dos-ica, junfer-ica, katoš-ica, leg-ica, nuler-ica, prskal-ica, turnej-ica</p>
--

Gotovo brojčano identičan, u uporabi je i najprepoznatljiviji osječki sufiks *-oš*. Potvrđen je u 7 imenica:

Tablica 8.

<p>dupl-oš, gink-oš, nog-oš, pic-oš, rođ-oš, slamb-oš,</p>
--

stud-oš

Sufiks *-mba* susreće se u 5 primjera, u riječima:

Tablica 9.

čvi-mba,
gi-mba,
Sje-mba,
sklo-mba,
sli-mba

Brojčano je predzadnji sufiks *-os*, potvrđen u tek trima imenicama:

Tablica 10.

alk-os,
čev-os,
deb-os

Najnereprezentativniji sufiksi su *-ić*: *dikl-ić*, *fot-ić* te sufiks *-fta*: *gi-fta* i *štra-fta*, u značenju *bježanje*, *bježi!*

Ukupno sedam sufikasa sudjeluje u sufiksnoj tvorbi (najčešće) imenica u osječkim idiomima, odnosno žargonima.

6.2.2. Sufiksna tvorba zagrebačkih žargona

Kada se govori o sufiksima koji su karakteristični za zagrebačko podneblje, najplodonosniji je onaj koji završava na *-ić*. Zagrepčani su poznati po korištenju umanjenica stoga je sufiks *-ić*, kao najrasprostranjeniji, bio i očekivan. Pojavljuje se u 15 imenica:

Tablica 11.

alk-ić,
dez-ić,
dupl-ić,
fot-ić,
gin-ić,
hel-ić,
hem-ić,
kaz-ić,
kiš-ić,
krim-ić,
ljub-ić,
Meg-ić,
mob-ić,
penz-ić,
šal-ić

Drugi je po redu sufiks *-ač*, također jedan od najkarakterističnijih sufikasa koji se koristi u glavnom gradu Republike Hrvatske. Potvrđen je u 7 primjera:

Tablica 12.

gemb-ač,
ist-ač,
mob-ač,
nog-ač,
ozb-ač,

rest-ač, slatk-ač

Tvorbeni obrazac koji završava sufiksom *-er*, kao i onaj koji završava na *-ica* te *-ka* podjednako su rasprostranjeni. Za razliku od druga dva spomenuta nastavka, imenice na *-er* uglavnom se odnose na pogrde:

Tablica 13.

džan-er, džib-er, kron-er, luz-er, seljob-er
--

Tablica 14.

frend-ica, hud-ica, junfer-ica, nuler-ica, žest-ica

Tablica 15.

njuš-ka, oble-ka, plej-ka, ras-ka, slič-ka
--

Sufiks *-ac* potvrđen je u četirima primjerima. To su:

Tablica 16.

gužvan-ac, klin-ac, kupan-ac, padobran-ac
--

Posljednji sufiks *-as* susreće se u riječima *dučk-as* i *ročk-as* i kao takav je najrjeđi.

Analizom je utvrđeno kako se i u Zagrebu koristi ukupno sedam sufikasa za tvorbu žargonizama.

6.3. Prefiksalna tvorba

Prefiksalna tvorba, tzv. prefiksacija način je tvorbe kod koje se osnovi složenice predmeće tvorbeni predmetak. Glas, odnosno niz glasova koji se predmeće osnovnoj riječi naziva se predmetak ili prefiks. Prefiks se najčešće pojavljuje u obliku prijedloga ili čestice *ne*. Prefiks *ne* funkcionira kao punoznačna riječ, a često nije ni samostalna.

Proučavajući prefikse koji su zajednički osječkim i zagrebačkim žargonima, utvrdila sam da i Osječani i Zagrepčani u tvorbi žargona s prefiksima najčešće koriste prijedlog *na-*. U Osijeku je potvrđen u 5, a u Zagrebu u 8 primjera:

Tablica 17.

OSIJEK	ZAGREB
na-cifrati, na-cugati, na-furan, na-pedalirati, na-penaliti	na-brijan, na-cifrati, na-cugati, na-cvrcati, na-krkati, na-mazati, na-roljati, na-tamburati

Dva su žargona s prefiksom *na-* koja upotrebljavaju i Osječani i Zagrepčani, a to su glagoli *nacifrati* te *nacugati*.

Sljedeći prefiks koji se popularno koristi u Zagrebu jest prefiks *s-*, potvrđen u 8 primjera. Zanimljivo, u Osijeku je vidljiv tek u jednom primjeru.

Tablica 18.

OSIJEK	ZAGREB
s-kompati	s-kljokati se, s-kompati, s-krpati se, s-krumpati se, s-kulirati, s-pičkati, s-pigan, s-trgan

Još je jedan prefiks karakterističan za zagrebačko podneblje, dok u Osijeku nije popularan. Riječ je o prefiksu *za-*, u Zagrebu zabilježen u četirima primjerima, a u Osijeku u jednom.

Tablica 19.

OSIJEK	ZAGREB
za-pikirati	za-ružiti, za-šprehati, za-treskati se, za-zujati

Podjednako je rasprostranjen u Osijeku i Zagrebu prefiks *u-*, u Osijeku potvrđen u dvama primjerima: *u-picaniti*, *u-valjati*, a u Zagrebu tek u jednom: *u-furati*.

Brojčano sličan je i prefiks *o-*. Isti oblik pojavljuje se u žargonu oba grada, a to je izraz *o-drukati*, dok se u Zagrebu pojavljuje još jedan žargon, a to je *o-duzeti se*. Još je jedan žargon koji se pojavljuje u oba grada, a to je izraz *ras-turiti*, s prefiksom *ras-*.

Dakle, u Osijeku se pojavljuje ukupno 6 prefikasa. Svi ti prefiksi prisutni su i u zagrebačkim žargonima, iako drugačijega oblika. No Zagreb nudi 4 prefiksa više no Osijek. To su prefiksi *is-*, *ot-*, *raz-* te *po-*. Prefiks *po-* potvrđen je tek u jednom primjeru: *po-šorati se*, dok su ostala tri prefiksa potvrđena u sljedećim oblicima:

Tablica 20.

is-furati, is-kemijati	ot-kucati, ot-piliti	raz-bijen, raz-valjotka
---------------------------	-------------------------	----------------------------

6.4. Žargoni koji povezuju Osijek i Zagreb

Proučavajući osječke i zagrebačke žargone, uvidjela sam da se mnogo žargona podudara, odnosno koristi u oba grada, njih čak 82. To su sljedeći žargoni:

Tablica 21.

ZAJEDNIČKI ŽARGONI		
balavac,	faks,	oriđiđi,
bedara,	fotić,	padobranac,
bed,	fotka,	pepeljarke,
bedirati se,	hića,	picajzla,
biti u banani,	horor,	pičvajz,
bruka,	iksica,	pila,
blamirati se,	iskemijati,	pirs,
brukati se,	junfer,	pliz,
brodo,	junferica,	pljuca,
brutala,	klinac,	pljuga,
bubati,	klinka,	pljuđer,
buksa,	klopa,	pušioničar,
cajke,	kul,	pušiona,
cinkariti,	kuršlus,	raska,
cinkati,	kurton,	rasturiti,
cirka,	lažnjak,	rez,
cmizdriti,	limunada,	ruksak,
cuga,	lud,	sačekuša,
cuger,	luzer,	sića,
čehla,	ljakse,	skompati se,
čehlice,	mjuza,	spika,
debilana,	murja,	šljaka,
dobiti nogu,	murjak,	tekma,
drmnuti,	nacifrati,	telka,
drot,	navlakuša,	tlaka,
đorati,	nulerica,	tračar,

	njonjo, odrukati,	ulet, zuja
--	----------------------	---------------

6.5. Sinonimi u žargonima

Dio koji je najzanimljiviji zasigurno su žargoni koji su plodni u Osijeku i Zagrebu, a imaju međusobne sinonime. Najčešći sinonimi su oni koji u osječkom slengu završavaju na *-oš*, a ta ista riječ, odnosno njezin sinonim u Zagrebu završava na *-ić* poput *duploš-dupličić*; *hemoš-hemić*.

Osječki i zagrebački sinonimi su:

OSIJEK ↔ ZAGREB

akrap ↔ gabor

alkos ↔ alkić

ausvinkl ↔ nahero

bajs ↔ bajk, bic

barut, vula, guta ↔ lova, kinta, šuška

basket ↔ šica

bengara, bremza ↔ benza

bracika ↔ buraz, burke, burki

bruka ↔ blam, blamaža, crnjak

buksa, krletka, Cambridge ↔ ćuza, tvorza

bulja, buljager ↔ prda

butra ↔ komad, mačka, riba, treba

cvike, đozle ↔ cvikse

ćagica ↔ ćaga
danfati ↔ futati
debos, diklič ↔ krepil, tenkre
demolirati, unakaziti ↔ oduzeti se
dimikvando ↔ bris, cipela, crta, magla, štura, zdipiti
dobiti po lamperiji ↔ pošorati se
dromfulja ↔ droca
duksa ↔ hudica
duploš ↔ duplič
džankozer ↔ džaner
fanfulja ↔ faca
gifta, štrafta ↔ bris, štura
ginkoš ↔ ginić
gužvanjac ↔ gužvanac, gužvara
hemoš ↔ hemić
janpika ↔ janpi
kladara ↔ klada
konta, kontati ↔ kužiti, skužiti
krpe ↔ obleka
kupanjac ↔ kupanac
lega ↔ frend
legica ↔ frendica
ljakse ↔ ljakse, seljober
ljudeskara ↔ rulja
majmun ↔ džiber

marisana, marisol, marisanja ↔ fajt, šora
mazniti ↔ maznuti
Mekika ↔ Megić
mob ↔ mob, mobač, mobić
nafuran ↔ nabrijan
nacugati se ↔ nacrvcati se, namazati se, naroljati se
napedalirati ↔ nogirati, otpiliti
napenaliti ↔ natamburati
nedjeljni blues ↔ depra
nogoš ↔ nogač
papak ↔ papak, papež
penzijati ↔ čilati
pila ↔ komp
pivkan ↔ vopi
pjevač, taster ↔ cinkaroš, druker
popušiti ↔ izvisiti
pretakati slinu ↔ cmakati se
prskalice ↔ dude
riješiti ↔ isfurati
rikavela ↔ rikavati
rikniti ↔ roknuti
rodoš, rondo ↔ ročkas
rokniti ↔ roknuti
rugaње ↔ brija
slamboš ↔ slatkač

slimba ↔ slička
slinda ↔ kušlec
snajpati ↔ snimati
solo za bal ↔ solirati, solo, solo brijačica
sori ↔ sori, sorkač
stampedo ↔ gajba
supika ↔ supac
šverc ↔ šalić
turnejica ↔ dir
uvaljivati se ↔ bariti
za svijeće gasiti ↔ kljuka, surla
zurka ↔ friz, zurka
žesta ↔ žestica
žovla ↔ muljator

7. Razgovorni funkcionalni stil

Jasno je da se u razgovornom stilu frazemi često pojavljuju, posebice žargonski frazemi koji pripadaju razgovornom funkcionalnom stilu, no ne pripadaju razgovornom funkcionalnom stilu standardnoga jezika. Zbog toga je žargon često u svojevrsnoj opreci prema standardu. „Iako je nekada bio isključivo tajan govor namijenjen sporazumijevanju unutar zatvorene skupine korisnika, danas se on vrlo često prelijeva preko granica omeđene skupine i ulazi u široku uporabu.“ (Mihaljević, Kovačević 2006:4).

U žargonskoj frazeologiji uočava se nekoliko mogućnosti:

„1. žargonski je frazem nadrastao vlastitu uporabnu skupinu, proširio se razgovornim stilom i danas je poznat širokomu krugu korisnika, npr. *biti u bedu, pasti u bed, biti u komi, puknuo je komu film, pasti na čiju foru, nema frke!*

2. žargonska je sastavnica još uvijek prepoznatljiva u frazemu, ali se može zamijeniti i nekom općepoznatom sastavnicom bez gubitka značenja ili promjene značenja i ima stilsko ograničenje, npr. *dati komu po njušci (...), baciti (ubaciti) što u kljun, pljunuti/pljuvati komu u facu (...)*.

3. žargonski frazemi i dalje ostaju unutar ograničene korisničke skupine, npr. *biti na struju i baterije, igrati džepni biljar, popiti peglu*, i često su okazionalnoga karaktera, a njihovo je značenje vulgarno.“ (Mihaljević, Kovačević 2006:4).

Nadalje, pojedine žargonske riječi s vremenom mogu prestati biti žargonima i prijeći u općeporabni leksik. Također, mogu nestati iz uporabe i postati nepoznate novim naraštajima. Ista mogućnost postoji i kod žargonskih frazema ako se aktivno uklape u razgovorni stil standardnoga jezika svojom prepoznatljivošću. Kada takva riječ, pa i frazem, postane poznata gotovo svakom korisniku neke jezične zajednice, ona prestaje biti žargonizmom, no ne mora nužno postati i dio standardnoga jezika.

Posebnu pozornost svakako privlače oni frazemi koji su oblikom dijalektni ili oni koji imaju dijalektizam kao sastavnicu. Pojedini frazemi iz te su skupine nadrasli dijalektne granice te postali prepoznatljivi na području izvan onoga na kojemu su nastali. U Zagrebu, to su:

bacati hejt, bacati krafne, biti u banani, dobiti nogu, mali milijun, malo morgen, Martin u Zagreb, Martin iz Zagreba, ni vrit ni mimo, ostati paf, pobrati batine, štok i vjeverica, ubiti oko, ugao Vlačke i Koturaške, za istač

A u Osijeku, to su sljedeći žargonski frazemi:

biti u banani, dobiti nogu, dobiti po lamperiji, nula bodova, praviti se grbav, solo za bal

8. Zaključak

Žargon, u svom svojem bogatstvu, pokazuje vitalnost, postojanost, lakoću, bijeg iz monotonije i dosadnih konstrukcija. S druge strane, on je surov, grub i pretjeran. Nudi bogatstvo slobode u tvorbi pritom ne brineći ni za kakva pravila. Može se reći da je žargon anarhičan, neorganiziran i nediscipliniran. Njime izražavamo svoje simpatije i antipatije, svoje podrijetlo, status, osobine. Upravo žargon, kao poveznica raznih društvenih skupina, pokazuje životnost koju je nemoguće kanonizirati na način na koji se kanoniziraju pravopisi i rječnici.

Ukupno je 533 žargona koje sam uvrstila u ovaj diplomski rad. Obradila sam slengove koji su tipični za osječko podneblje. Njih je ukupno 60. Isto tako sam obradila slengove koji su tipični za grad Zagreb, njih je 92. Žargona koji se upotrebljavaju i u Osijeku i u Zagrebu je mnogo. Uspjela sam obraditi njih ukupno 82. Kada je riječ o žargonima koji završavaju na infinitiv, Zagreb je ponovno u prednosti jer je takvih žargona ukupno 62, dok ih je za Osijek karakteristično tek 23. Neki žargoni u infinitivu zajednički su za oba grada, njih 14. Osijek je u prednosti kada govorimo o žargonima koji završavaju određenim sufiksima. Takvih je riječi 48, a u Zagrebu 43. Samo su dva sufiksa zajednička za oba podneblja, sufiksi *-ica* i *-ić*. Ostali sufiksi svojstveni su određenom podneblju. U tvorbi žargona s prefiksima, Zagreb je brojčano gotovo trostruko u prednosti jer je ukupno 31 riječ koje su tvorene određenim prefiksima, dok ih je u Osijeku tek 11. Zajedničkih je prefikasa puno više no sufikasa, njih čak 6 (*na-*, *s-*, *za-*, *u-*, *o-*, *ras-*). Kada je riječ o žargonima koji se nadijevaju određenim stambenim i poslovnim zgradama, gradskim četvrtima, naseljima, trgovima, parkovima, ulicama, šetalištima, prostorima, Zagrepčani su skloniji pribjegavanju nadimaka, odnosno daju imena prostorima koji su vezane za svoju vanjštinu, povijest, anegdotu ili asocijaciju (*Kineski zid*, *Kockika*, *Liminke*, *Rakete*). Osječani pak vole u žargone ubacivati sufiks *-ika* (*Donjika*, *Fedjika*, *Stankika*, *srednjika*).

Obradujući žargone, ne mogu se ne spomenuti i žargonski frazemi koji su dio žargona. Isto tako poput žargona mogu s vremenom prijeći u općeuporabni leksik ako se aktivno uklope u razgovorni stil standardnoga jezika svojom prepoznatljivošću, no ne moraju nužno postati dio standardnoga jezika. Neki od frazema koji su prepoznatljivi za grad Zagreb su: *bacati krafne*, *malo morgen*, *ostati paf*, *pobrati batine*. Ni Osijek ne može bez frazema pa je kreirao i neke svoje poput: *dobiti po lamperiji*, *praviti se grbav*, *solo za bal*. Za utvrditi je da je i zagrebački i osječki leksik

bogat žargonima, slengu, šatrovačkom govoru. Svaki od tih žargona specifični su i kreativni na svoj način. Na nama je da ne dopustimo da izumru, već da negujemo postojeće i stvaramo nove.

9. Literatura

- Babić, Stjepan, 1986. Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku, *HAZU/Globus*, Zagreb
- Kapović, Mate, 2006. Najnovije jezične promjene u zagrebačkom govoru, *Kolo 16,4*, Zagreb
- Klaić, Bratoljub, 1986. Rječnik stranih riječi, Zagreb
- Kolanović, Diana, 2004. Tuđice u žargonu, *Zadarska smotra 53, ¼*, Zadar
- Kolenić, Ljiljana, 2003. Morfološka prilagodba tuđica u osječkom studentskom žargonu, *Hrvatski dijalektološki zbornik, knj. 12*, Zagreb
- Kovačević, Barbara, 2001. Hrvatski žargon ili hrvatski žargoni?, *Časopis instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, knj. 27*, Zagreb
- Mihaljević, Milica; Kovačević, Barbara, 2006. Frazemi kroz funkcionalne stilove, *Časopis za kulturu hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb
- Mravunac, Lorna, 1998. Osječki žargon, *Glede, god. II., br. 1-2*, Osijek
- Pavlovski, Borislav, 2000. Sleng kao jezična strategija, *Dometi 10, ¼*, Rijeka
- Pepić, Ivana, 2008. Na rubu jezika – žargon, *Život i škola, br.20*, Osijek
- Sabljak, Tomislav, 1981. Rječnik šatrovačkoga govora, *Globus*, Zagreb
- Težak-Babić, 2000. Gramatika hrvatskoga jezika, Zagreb
- Težak, Stjepko, 1992. Šatra i šatrovci, *Republika 48, 7-8*, Zagreb

Izvori

<http://atlas.geog.pmf.unizg.hr/gkp/kvatric/index.html>

<http://blog.dnevnik.hr/daltoni-os/2010/07/1628079824/makar-sta-ili-o-osjeckom-govoru.html>

<https://www.google.com/maps/@45.5520177,18.7052697,3a,75y,159.73h,75.02t/data=!3m6!1e1!3m4!1stjZtlxIRppJULAU4NxL2mw!2e0!7i13312!8i6656!6m1!1e1>

https://www.google.com/maps/@45.5548627,18.6949558,3a,75y,220.09h,79.48t/data=!3m6!1e1!3m4!1skcBnxQln_Fz9UXma93Cz9w!2e0!7i13312!8i6656!6m1!1e1

<https://www.google.com/maps/@45.5565666,18.7016013,3a,75y,199.43h,96.33t/data=!3m6!1e1!3m4!1sqPGPNtbSWlaS-3rmGYyF4g!2e0!7i13312!8i6656!6m1!1e1>

<https://www.google.com/maps/@45.5552737,18.6710697,3a,75y,248.26h,82.53t/data=!3m6!1e1!3m4!1sTTtSjt5Kixxzobf4iWZ0Hw!2e0!7i13312!8i6656>

https://hr.wikipedia.org/wiki/Esekersko_narje%C4%8Dje

https://hr.wikipedia.org/wiki/Frano_Gotovac

<https://hr.wikipedia.org/wiki/Kockica>

https://hr.wikipedia.org/wiki/Ljiljana_Petrovi%C4%87

https://hr.wikipedia.org/wiki/Novi_Zagreb

https://hr.wikipedia.org/wiki/Richterovi_neboderi

https://hr.wikipedia.org/wiki/Zagreba%C4%8Dki_neboderi

https://hr.wikipedia.org/wiki/Zagreba%C4%8Dki_neboderi#/media/File:Neboder_Ilica_Zagreb.jpg

<https://hr.wikipedia.org/wiki/Zagreb%C4%8Danka>

<http://mapio.net/place/32131973/>

<http://radio.hrt.hr/clanak/dan-gradske-cetvrti-novi-grad-u-osijeku/62327/>

<http://radio.hrt.hr/radio-osijek/emisija/srednjika/1075/>

<http://serkadis.com/index/194104>

<https://sites.google.com/site/retfalaobiteljpejacevic/obilazak-retfale/pampas---gradska-streljana>

<http://virtualnanastava.pbworks.com/w/page/13415647/Trg%20Ivana%20Ma%C5%BEurani%C4%87a>

<http://vizkultura.hr/najvaznija-kockica-hrvatskog-modernizma/>

<http://www.zargonaut.com/>

<http://zkahlina.ca/cro/?p=9359>

<http://zkahlina.ca/cro/?p=9963>

<http://zkahlina.ca/cro/?p=16275>

<http://wikimapia.org/17647555/hr/Poznate-zgrade-Prostitutke>

<http://wikimapia.org/2209733/Zgrade-Prostitutke#/photo/108351>

<https://www.facebook.com/groups/legalizmi/>

<http://www.forum.hr/showthread.php?t=337418&page=11>

https://www.geocaching.com/geocache/GC5E5QG_brutalizam-rakete?guid=3a0d5e44-33e6-4023-a854-0495962c7532

https://www.geocaching.com/geocache/GC5E5WK_brutalizam-super-andrija?guid=483c3d04-7e16-4390-9a39-799e4d64f8db

<http://www.infozagreb.hr/explore-zagreb/attractions/parks/bundek-54a11cd541f16>

<http://www.infozagreb.hr/istrazi-zagreb/atrakcije/vidikovci/zagreb-360-vidikovac-zagreb-eye>

http://www.osijek031.com/osijek.php?topic_id=49234

<http://www.panoramio.com/photo/57134008>

http://www.panoramio.com/user/4523878/tags/Osijek?photo_page=33

<http://www.panoramio.com/photo/67168162>

<https://www.scribd.com/doc/238797276/ukratko-o-tvorbi-rije%C4%8Di>

<http://www.sportski-objekti.hr/foto-galerije/galerija-copacabana>

<http://www.sportski-objekti.hr/objekti/srednjoskolsko-igraliste>

<http://www.vecernji.hr/moj-kvart/povratak-pimpeka-vracen-kip-bacaca-diska-u-maksimir-518128>

<http://www.zagrebtours.com/hr/place/tkalciceva-ulica/42/>

<http://www.zagreb360.hr/>

<http://www.zaprudje.hr/zaprudanci>

<http://www.zargonaut.com/>

10. Prilozi

POPIS TABLICA

Broj tablice	Stranica
1. Tablica 1	10
2. Tablica 2	22
3. Tablica 3	29
4. Tablica 4	30
5. Tablica 5	32
6. Tablica 6	33
7. Tablica 7	34
8. Tablica 8	34
9. Tablica 9	35
10. Tablica 10	35
11. Tablica 11	36
12. Tablica 12	36
13. Tablica 13	37
14. Tablica 14	37
	53

15. Tablica 15	37
16. Tablica 16	38
17. Tablica 17	39
18. Tablica 18	39
19. Tablica 19	40
20. Tablica 20	40
21. Tablica 21	41

POPIS ILUSTRACIJA

Broj ilustracije
Stranica

1. Slika 1. Prostitutka	14
2. Slika 2. Mamutica	15
3. Slika 3. Kineski zid	15
4. Slika 4. Superandrija	15
5. Slika 5. Limenke	16
6. Slika 6. Rakete	16
7. Slika 7. Karingtonka	17
8. Slika 8. Kockica	17
9. Slika 9. Zagrepčanka	17
	54

10. Slika 10. Cibona	17
11. Slika 11. Neboder	18
12. Slika 12. Štros	18
13. Slika 13. Maksić	18
14. Slika 14. Tkalča	19
15. Slika 15. Kvatrić	19
16. Slika 16. Mažuranac	19
17. Slika 17. Britanac	19
18. Slika 18. Bandek	20
19. Slika 19. Pimpek-plac	20
20. Slika 20. Donjika	25
21. Slika 21. Feđika	25
22. Slika 22. Stankika	25
23. Slika 23. Štrosika	26
24. Slika 24. Srednjika	26
25. Slika 25. Kopika	26
26. Slika 26. Pampika	26
27. Slika 27. Četverolist	27
28. Slika 28. Baterije	27
29. Slika 29. Ljepotica	27

Sadržaj

Sažetak i ključne riječi.....	1
1. Uvod.....	2
2. O žargonu.....	4
2.1. Karakteristike, definicija, forma.....	4
2.2. Svrha.....	5
2.3. Šatrovački govor kao podtip žargona.....	5
2.4. Podskupine žargona.....	6
2.5. Tvorba žargona.....	6
3. Zagrebački žargon.....	8
3.1. Podskupine zagrebačkoga govora.....	8
3.2. Šatrovački govor kao dio zagrebačkoga govora.....	9
3.3. Žargoni karakteristični za zagrebačko podneblje.....	10
3.4. Tipično zagrebački	13
3.4.1. Kreativni Zagreb – stambene zgrade.....	13
3.4.2. Kreativni Zagreb – poslovne zgrade.....	16
3.4.3. Kreativni Zagreb – gradski parkovi, gradski trgovi, ulice, šetališta.....	18
3.4.4. Kreativni Zagreb – jezera, skulpture.....	20
3.4.5. Analiza hipokoristika zagrebačkih gradskih prostora.....	20
4. Osječki žargon.....	22

4.1. Karakteristike.....	21
4.2. Švabetanje, essekerizmi, legalizmi.....	21
4.3. Specifičnosti osječkoga žargona.....	22
4.4. Tipično osječki.....	24
4.4.1. Kreativni Osijek – gradske četvrti, gradska naselja.....	24
4.4.2. Kreativni Osijek – gradske ulice, gradski prostori.....	25
4.4.3. Kreativni Osijek – stambene zgrade.....	26
4.4.4. Analiza hipokoristika osječkih gradskih prostora.....	27
5. Tvorba riječi.....	28
6. Tvorba osječkih i zagrebačkih žargona.....	28
6.1. Infinitiv.....	28
6.2. Sufiksalna tvorba.....	33
6.2.1. Sufiksalna tvorba osječkih žargona.....	33
6.2.2. Sufiksalna tvorba zagrebačkih žargona.....	36
6.3. Prefiksalna tvorba.....	38
6.4. Žargoni koji povezuju Osijek i Zagreb.....	41
6.5. Sinonimi u žargonima.....	42
7. Razgovorni funkcionalni stil.....	45
8. Zaključak.....	47
9. Literatura.....	49

Izvori.....	49
10. Prilozi.....	52
Popis tablica.....	52
Popis ilustracija.....	53
Sadržaj.....	55

Rječnik žargona

agramerski – (lok. Zagreb) zagrebački

akrap - ružna djevojka, žena, ženska odn. muškarac; nakaza; grdoba

Alcatraz - stambena zgrada koja se nalazi u naselju Dubrava, Zagreb

alkić – pijanac, alkoholičar

alkos – v. **alkić**

andaluzija – kreveljana, debilana

atomac – atomsko sklonište

ausvinkl – koji nije simetričan, iskrivljen

bacati hejt – davati otrovne komentare

bacati krafne – lagati

bajk – (eng. bike) bicikl; motor

bajs – (engl. bicycle) bicikl

bakutaner – starija žena

balavac – (asoc. na bala) dječak, mališan; nezrela osoba

Bandek - umjetno jezero Bundek, Zagreb

bariti – nagovarati, udvarati, uvjeravati

barut - novac

basket – košarka

Baterije - stambene zgrade na Vijencu Ivana Meštrovića, Osijek

bašča – selo; (reg. Slavonija) vrt

bed – (engl. bad, loše) loše stanje, neugodan osjećaj; **biti u bedu** – loše se osjećati, biti u neugodnoj situaciji; **pasti u bed** – naći se u neugodnoj situaciji

bedara – isto kao **bed**, ali radi se o nešto jačem intenzitetu

bedirati se – biti zaokupljen negativnim mislima; pretjerano se brinuti zbog nečega, uzrujavati se

bengara – benzinska postaja

benza – v. **benza**

bic - bicikl

bilja – bilježnica

birc – (asoc. na bircuz, odn. na njem. Wirtshaus) – gostionica, krčma

biti u banani – biti u nezavidnoj situaciji

Bizo-banja – Bizovačke toplice

blam/blamaža – sramota; neugodna situacija

blamirati se – sramotiti se; dovesti se u neugodnu situaciju pred ljudima

bokse – bokserice; muško donje rublje

bomba – senzacija, važna vijest, neočekivan događaj; erotski privlačna djevojka odn. žena, ženska

bombica – bočica punjena žestokim pićem, najčešće količine 1 dl

bracika – (hipok. lok. Osijek) brat

bremza – v. **benza**

brija – način na koji neka osoba (ili društvo) nosi samu sebe, kako razmišlja ili kako se ponaša; zabava/tulum; izlazak u grad; provod; rock glazba

brijati – misliti; izmišljati, ljubiti se; imati spolni odnos

brijati po – provoditi vrijeme u nečemu, npr. po gradu, lokalima i sl.

bris – bijeg, bježanje, bježi!

Britanac – Britanski trg, Zagreb

brlja – (reg.) meka rakija

brodo – (inv. od **dobro**) dobro

bruka – sramota, blamaža

brukati se – sramotiti se, blamirati se

brutala – snažno, agresivno; jakog intenziteta

bubati – učiti napamet; mehanički učiti; štrebati

budika – kiosk

buksa – zatvor; (mali) stan; skrovito mjesto na kojem se može uzimati droge i čuvati ih

bulja – glava (lok. Zagreb); zadnjica, stražnjica (lok. Osijek); djevojka

buljager – stražnjica

buraz(er) – brat; dobar prijatelj

burke – v. **buraz**

burki – brat; prijatelj

butra – (inv. od **treba**) djevojka, žena, ženska

cajke – turbo-folk glazba

Cambridge – v. **buksa**

cener – novčanica od deset kuna

Cibona – Cibonin toranj, Zagreb

cima – cimerica; sustanaka; studentica koja dijeli sobu (ili stan) s drugom studenticom

cinkariti – (njem. zinken) dojavljivati, potkazivati, prijavljivati

cinkaroš – tužibaba, izdajica, doušnik, potkazivač

cinkati – prijaviti, otkucati, tužakati, potkazivati

cipela – v. **bris**

cirka – oko, otprilike

cirkus – skandal, glupost, nered

cmakati se – ljubiti se

cmizdriti – tiho plakati

crnjak – sramota, blamaža; vic koji sadži crni humor

cрта – v. **bris**

cuga– piće, pijanka

cuger – pijanac

cvike - naočale

cvikse – v. **cvike**

čehla – (inv. od **hlače**) hlače

čehlice – hlače

Četverolist - najviša stambena zgrada u Osijeku, u naselju Vijenac Ivana Meštrovića

čevosi – ćevapi

čilati – opuštati, odmarati

čokle – (lok. Osijek) seljak, primitivac

čoksa – čokolada

čončika – čovjek

čvenk – sastanak; sastanak s djevojkom odn. mladićem

čvimba – prištić, bubuljica

ćaga, ćagica – ples

ćalabrcnuti – prizalogajiti, prigristi; pojesti na brzinu

ćevru – (inv. od **vruće**) – vruće

ćiku (inv. od **kući**) kući, doma

ćopiti – krasti

ćorkati – spavati

ćube – usta; usne

ćuna – kuna (hrvatska novčana valuta)

ćuza – v. **buksa**

danfati – smrdjeti

debilana – velika glupost, skup gluposti

debos – slaboumna osoba

dejt – (engl. date) spoj, sastanak, čvenk

demolirati – jako se napiti

depra – depresija, tuga, loše raspoloženje

dezić – dezodorans

diklić – nesposobnjaković, bezveznjak

dimkvando – šaljiva mješavina hrvatskoga i talijanskoga u značenju bijeg, bježanje, bježi!, v.

bris

dobiti nogu – biti izbačen, dobiti otkaz

dobiti po lamperiji – potući se

dobrica – dobra, poslušna osoba

Donjika - naselje Donji grad, Osijek

dosica – dosada

dovidorno – šaljiva mješavina hrvatskoga i talijanskoga pozdrava u značenju doviđenja, doskora

drito – ravno; upravo

drnuti – popiti naglo piće, ispiti; ukrasti; udariti

droca – uličarka; prostitutka

dromfulja – djevojka/žena laka morala

drot – policajac

drpiti – ukrasti

druker – izdajica; tužibaba; doušnik

dućkas – prodavaonica, trgovina

dude – ženske grudi

duksa – majica s kapuljačom

dumina – dosjetka, doskočica, fora

dumina ideja – (lok. Osijek) odlična ideja

duplić – dupla sličica

duploš – v. **duplić**

dvoguza – boca od 2 litre

džaner – osoba koja uzima jake droge, koja je ovisna o teškim drogama, ovisnik

džankozer – v. **džaner**

džiber – primitivna osoba; prostak

dale – (inv. od **leđa**) leđa

dir – (tal. giro) krug, šetnja, stil; moda; trend; način

ditra – gitara

donjati – spavati

dorati – mijenjati, zamjenjivati

dozle – naočale

Eseker – (njem. Essek, Osijek) stanovnik Osijeka; Osječanin

face – (eng. face – lice, izgled i tal. faccia – lice, izgled) lice, izgled, fizionomija; osoba; simpatična, omiljena osoba; osoba u središtu pažnje; osoba koja visoko kotira u nekom društvu

fajt – (eng. fight, borba) tučnjava, svađa

fakat – (lat. factum) stvarno, istina, zaista

fakin – mangup, derište

faks – fakultet; telefaks

fanfulja – lice

Fedika - naselje Feđe Milića, Osijek

fensi – (engl. fancy) elegantan; uglađen; snobovski

fermati – poštovati, poklanjati pažnju, pridavati važnost nekome, uvažavati

filing – (engl. feeling) osjećaj

finta – trik; šala; zamka, varka, dosjetka; lukavstvo

flaja – boca

fol – poluistina, trik, štos, muljaža, laž, obmana, prevara, zavarivanje

Folka - skraćena od „Folnegovićevo naselje“, Zagreb

fotić - fotoaparati

fotka – (izv.) fotografija; fotografski aparat

frajer – (njem. Freier) mladić, momak; čovjek; ljubavnik; gotovan; ljenčina; glupan; nespretnjaković; neznalica; naivac; danguba

frend – (eng. friend – prijatelj) prijatelj

frendica – prijateljica

friz – (skr.) frizura

frka – panika, strah, nevolja, neugodnost, napetost

frent/a – (njem. Fremde – tuđina) skitanje, bježanje (od kuće)

furati – ići, hodati, šetati; bježati; nositi; voziti; imati na sebi; zabavljati se s momkom odn. djevojkom; drogirati se injekcijom; provoditi, propagirati

futati – v. **danfati**

gabor – v. **akrap**

gajba – soba; stan; garsonijera; zatvor; zatvorska ćelija; vrata u nogometnoj igri; zgoditak; kuća; košara ili plastični sanduk za transport određenog broja boca npr. pive; gol

gambe – v. **bokse**

gan – (eng. gun – revolver) revolver, pištolj

gaža – angažman, posao, rad; ugovor pjevača ili orkestra na dulje vrijeme; novac

gembač – (izv.) gemiš, mješavina vina i mineralne vode

gifta – v. **bris**

gimba – gimnazija

ginić - ginekolog

ginkoš – ginekolog

gladuš – pretjerano gladan, željan svega, proždrljiv

gljiviti – biti bezvoljan u društvu, biti beskoristan, patiti od samodosade

grana – državna granica, granični prijelaz

gro – veći dio (nečega); puno

gruntati – (reg.) obavljati poljodjelske radove; kopati; raditi; misliti; mozgati

gudara – (hipok.) nešto dobro, odično, sjajno

guta – paket; novac

gužvanac – metež; nered; tučnjava

gužvanjac – metež; nered; tučnjava; gužva

gužvara – gužva

hejt – (engl hate – mržnja) mržnja

helić – helikopter; (neol.) zrakomlat

hemač - hemeroid

hemić – (hipok.) hemeroid

hemoš – v. **hemić**

hengati – družiti

hića – žurba, brzina

horor – (eng. horror, strava) loš događaj; (kratkotrajno) loše raspoloženje; užasno, grozno

hororac – film strave i užasa

hosulepeš – (mađ. hosszulepes, reg. razg. Osijek) špricer; mješavina od 1 dcl. vina i 2 dcl. sode ili kisele vode

hudica – majica s kapuljačom

iksica – studentska iskaznica

isfurati – nešto donijeti, omogućiti; iznositi, izlizati

iskemijati – smisliti, isplanirati

istač – istina

izvisiti – propustiti priliku, promašiti; izgubiti novac na kartanju; ostati sam

janpi – (inv. od **pijan**) pijan

janpika – (inv. dem.) pijanac

jazavac – osoba koja se ne ponaša u skladu s pravilima nekoga društva

junfer/ica – djevac, nevin muškarac; djeвица – nevina djevojka

kajgodizam – glupost, besmislica

Karingtonka - zgrada INA-e, Zagreb

katošica – katedrala

kazić – radio-kazetofon

Kineski zid - stambena zgrada koja se nalazi u naselju Travno, Zagreb

kinta – novac

kiseliš – kiselo, loše vino

kišić – kišobran

klada(ra) – kladionica

klafrati – govoriti, brbljati, blebetati; previše pričati

klinac – dječak, mališan

klinka – djevojčica, djevojka

klopa – jelo, hrana

kljuka – nos; velik, ružan nos; osoba s velikim nosom

kobaja – kobasica

Kockica - višekatnica, danas je u zgradi smješteno Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture te Ministarstvo turizma, Zagreb

komad – djevojka, žena, ženska privlačnih oblina

komp – računalo, kompjutor

kondor – kontrolor karata u tramvaju i autobusu

konta – briga, problem; stalna mušterija; žrtva

kontati – (reg.) dobro odvagnuti neku stvar; računati; razmišljati; razumjeti, shvaćati

konza – (inv. od **zakon**) zakon, odlično, sjajno

konzerva – konzervativna osoba; zatvor; autobus; nevina djevojka, djevica

Kopika - osječko kupalište Copacabana, Osijek

krepil – nastalo spojem riječi „kreten“ i „debil“ – idiot, budala, glupan; nesposobnjaković

krimić – detektivski, kriminalistički roman/film

krletka – v. **buksa**

krpe – odjeća

kroner – kronični alkoholičar

krvav – zabavan, duhovit, smiješan, odličan, sjajan, efektan, zgodan, lijep

kul – (amer. slang – cool) hladnokrvno, miran; odličan, divan, izvanredan, sjajan; u trendu, nešto što je cijenjeno

kupanac – kupanje

kupanjac – v. **kupanac**

kuršlus – (reg. razg. Osijek, Zagreb) kratki spoj; nesporazum; trenutačni gubitak pamćenja

kurton – prezervativ

kušlec – poljubac

kužiti – shvaćati, razumjeti

Kvatrić – Kvaternikov trg, Zagreb

laprdati – brbljati, pričati besmislice

laufati – (njem. laufen) brzo i dugo ići (zaobilaznim putem)

lažnjak – lažni, krivotvoreni novac; lažna stvar

lega – prijatelj; poslovni partner

legenda – zabavna osoba, cijenjena osoba; osoba koja visoko kotira u nekom društvu, v. **faca**

legica – djevojka, žena

legnuti – biti uhićen

levat – mladić, momak; neiskusna; priglas, pošteničina; homoseksualac

lik - mladić, momak, čovjek

Limenke – stambene zgrade u Zagrebu (Zapruđe, Folnegovićevo naselje, Borongaj), građene 60-ih godina prošloga stoljeća, specifične po svojoj limenoj fasadi i tankim zidovima

limunada – plačljivi, sentimentalni filmovi; romani

lova – novac

ložiti – pušiti; lagati; zavaravati, obmanjivati; podbadati, huškati

lud – odličan, izvrstan; oduševljen, izvan sebe

ludara – glava; umobolnica

lujka – luđakinja; luckasta osoba; otkačena osoba

luzer – (engl. loose, gubiti) gubitnik, slabić, nesposobnjaković

ljakse – (inv. **seljak**) seljak (pogr.); primitivna, zaostala, staromodna osoba

Ljepotica – stambena zgrada, Osijek

ljesnuti – pasti; pasti na ispitu

ljubić – ljubavni roman/film

ljudeskara - društvo; narod; grupa ljudi

mačka – djevojka, odn. žena, ženska

mado – (inv. od **doma**) kuća, stan

Mađa – (Mađarska

magla – v. **bris**

maja – majka (od milja)

majmun – v. **džiber**

Maksić - park Maksimir, Zagreb

mali milijun – puno nečega

malo morgen – ni govora, ni čut'

mamlaz – (mađ. mamlasz) blesan, glupan, nespretnan, trapav

Mamutica – najveća zgrada (po obujmu) u Zagrebu i Hrvatskoj, nalazi se u naselju Travno, Zagreb

marisana - tučnjava

marisol – v. **marisana**

marisanje – krađa; tučnjava

Martin u Zagreb, Martin iz Zagreba – vratiti se neobavljena posla

maznuti – udariti; pojesti; ukrasti

mazniti – v. **maznuti**

Mažuranac – trg Ivana Mažuranića, Zagreb

Megić – McDonald's

Mekika – vidi. **Megić**

mjuza – glazba

mlitonja – slabić

mob – mobitel

mobač – v. **mob**

mobić – (euf.) mobitel

mojne – (inv. od **nemoj**) nemoj

mrak – odlično! sjajno!; izvanredno!; brak, bračna veza

mrakača – mrak, tama, v. **mrak**

muljati – lagati

muljator – lažljivac; prevarant; varalica

murja – policija; istražni zatvor; policijska kola

murjak – policajac

nabrijan – agresivan; potpuno lud; odličan, sjajan; razjaren, razljućen

nacifrati – dotjerati vanjštinu, nakititi, pretjerivati u uređivanju

nacugati se – napiti se

nacvrcati se – v. **nacugati se**

nafuran – v. **nabrijan**

nahero – v. **ausvinkl**

nakrkati se – najesti se

namazati se – v. **nacugati se**

napedalirati - otpustiti s posla; prekinuti ljubavnu vezu, otjerati od sebe, napustiti, ostaviti

napenaliti (nekoga) – udariti; otjerati; napustiti djevojku/dečka

naroljati se – v. **nacugati se**

natamburati – istući, prebiti

navlakuša – nekoga uspješno navući na foru

Neboder – poslovni neboder na trgu bana Josipa Jelačića, Zagreb

nedjeljni blues – v. **depra**

ni vrit ni mimo – kada nešto nije do kraja definirano

nogač – nogomet

nogirati – v. **napedalirati**

nogoš – v. **nogač**

nula bodova – ništa od toga, nema šanse

nulerica – izbrijana glava

njajke – (inv. od **kenja**) ne gnjavi!, šuti!, gubi se!

njonjo – bezvoljna osoba, mlitavac

njuška – lice; nos; antipatična, sumnjiva osoba; frajer, utjecajna osoba, uglavnom muškarac koji je uspješan u nečemu

obleka – odijelo; odjeća

oblizeki – ukusna jela, kuharske delicije

odapeti – umrijeti; uzeti pretjeranu količinu droge

odrukati – izdati policiji

oduzeti se – v. **demolirati**

odvaliti se – jako se smijati

olfo – (inv. od **fol**) – laž; tobože; obmana; zavaravanje, pretvaranje, trik

oridiđi – originalno

ostati paf – biti iznenađen, šokiran

otegnuti papke – umrijeti

otkucati – odati, otkriti, dojaviti, izdati, potkazati

otpiliti – prekinuti vezu, odnose s nekim, ne računati na koga

otresti – v. **ljisnuti**

ozbač – ozbiljno

padobranac – nepozvan gost, onaj koji ide preko reda; ocjena nedovoljan kad je dobije neki bolji učenik

padusi – propalice

paliti – ići, hodati, otići; krasti; uspijevati; uvjeravati, nagovarati; pobunjivati, stvarati gužvu, nered

Pampika - streljana Pampas, Osijek

panj – glava; stariji čovjek; glupan, budala; kovčeg; paket, prtljag; gram/mala količina droge

panja – jelo, kruh, hrana

papak - (lok. Osijek) – hrana; (lok. Zagreb) - noga; cipela; čovjek na visokom položaju; plašljivac, kukavica; beskičmenjak; papučar; prostak, seljačina, primitivac; slabić

papež – v. **papak** (Osijek)

patka – glasina, lažna vijest

penzić – umirovljenik; starija osoba

penzijati – v. **čilati**

pepeljarke – dioptrijske naočale s debelim staklima

picajzla – sitničava osoba, pedant, cjepidlaka, stidna uš

pican – klinac

picoš – picigin

pičvajz – v. **marisana**

pičvajz – (lok Zagreb) – urnebes, dobar provod, zabava, tulum

pija – tržnica

pila – djevojka; žensko spolovilo; obljuba; autobomil; motokotač; violina; dosadna osoba; električna gitara; računalo

piletina – vrlo mlada osoba (djevojka/mladić) koji privlače svojom mladošću

piliti – dosađivati, gnjaviti; obljubljavati; svirati električnu gitaru

Pimpek-plac - kip Bacača diska, Zagreb

pirs – nakit na kakvoj rupici na tijelu ili sama rupica kroz koju se takav nakit provlači

pivkan - pivo

pjehe – (reg. izv.) pješice

ljeniti se – ljutiti se, uzrujavati se

pjevač – v. **cinkaroš**

plejka – Playstation, igračka konzola; long play gramofonska ploča

pliz – (engl. please) molim

pljeska – pljeskavica

pljuca – cjevčica za ispucavanje raznih bobica

pljuga – cigareta; džoint; nešto vrlo jednostavno, lagano; nešto loše kvalitete, nevažno, beznačajno, bezvrijedno

pljuđer – osoba koju prati loša sreća; onaj koji nema sreće; gubitnik

pobirati batine – biti pretučen

pontika – stojeća skela

popušiti – v. **izvisiti**

Prude – skraćenica od „Zaprude“, Zagreb

pošorati se – v. **dobiti po lamperiji**

praviti se grbav – praviti se lud

prda – v. **buljager**

Prostitutka – stambena zgrada koja se nalazi u naselju Dubrava, Zagreb

pretakati slinu – v. **cmakati se**

prskalice – v. **dude**

Purger – nadimak koji se koristi za stanovnika Zagreba čiji su preci nekoliko generacija unatrag rođeni u Zagrebu i koji su ondje živjeli

pušiona – školski zahod; gubitak; propali plan, ideja; izgubljena utakmica

pušioničar – gubitnik

Rakete – Richterovi neboderi u naselju Trnje, Zagreb

raska – razrednica u školi

rasturiti – biti najbolji u nečemu; razbiti, uništiti; boljeti; prebiti, istući; u sportu: pobijediti velikom razlikom u rezultatu

raša – v. **brlja**

razbijen – jako omamljen alkoholom ili drogom

razvaljotka – odličan provod

restač – restoran

rez – rezultat

riba – djevojka odn. žena, ženska; žensko spolovilo; šutnja; novac

riješiti – v. **isfurati**

rikavati – umirati od smijeha, jako se smijati; propadati; umrijeti; padati (na ispitu); gubiti svote novaca na kartama

rikavela – nešto jako smiješno; umrijeti; upasti u ruke policiji; propast; dosada; grozota; grozan provod/tulum; vrlo naporan posao

rikniti - propasti, upropastiti se; umrijeti; platiti; biti uhićen; uzeti pretjeratnu količinu droge; pasti (na ispitu); izgubiti veliku sumu novca na kartama; istrošiti se; uzbuditi se; jako se iznenaditi; umoriti se od napornog, fizičkog rada; pokvariti se

riknuti – v. **rikniti**

ročkas – rođendan

rodoš – v. **ročkas**

rokniti - objubiti; jako udariti; pasti; pasti na ispitu; pasti godinu/razred; uzeti drogu intravenozno

roknuti – v. **rokniti**

rondo – v. **ročkas**

ruganje – v. **brija**

ruksak – (njem. Rucksack, reg. razg. Zagreb, Osijek) naprtnjača

rulja – v. **ljudeskara**

rusvaj – nered; lom

ružiti – terenčiti; pijančiti; bučiti; zabavljati se; lagati; dobro se provoditi; bdjeti

sačekuša – zasjeda

sašiti– odati se alkoholu; istući, pretući

satrati se – umoriti se; napiti se do besvijesti; istući, prebiti, uništiti

seljober – (pogr.) seljak; primitivna, zaostala, staromodna osoba

sića – sitan novac, sitniš

simpa – (skr.) simpatična osoba

sis – (skr. susterka) sestra

Sjemba - naselje Sjenjak, Osijek

sklomba – sklonište

skljokati se – srušiti se, pasti u nesvijest

skompati se – udružiti se s nekim

skrpati se – dobiti nešto besplatno, iskoristiti priliku

skrupati se – izvući se za dlaku, imati sreće, uspjeti u nečemu slučajno ili nezasluženo

skulirati – smiriti se

skuriti (nekoga) – prevariti nekoga; našaliti se s nekim; uništiti nešto

skužiti – shvatiti, razumjeti

slamboš – sladoled

slasta – slastičarnica

slatkač –v. **slamboš**

slička –sličica

slimba –v. **slička**

slinda – v. **kušlec**

sluške – slušalice

smola – nezgoda, nesreća, neugodan događaj; opijum

snajpati – pažljivo promatrati; ne skidati pogled; kriomice promatrati

snimati – v. **snajpati**

solirati – mokriti; samovati; izdvajati se od ostalih; biti bez partnera

solo – sam, biti sam

solo brijač/ica – osoba koja izlazi sama (npr. na zabave); introvertirana, povučena osoba

solo za bal – v. **solo brijač/ica**

sori – (engl. sorry) oprostite; ispričavam se

sorkač – v. **sori**

spaljen – čudna, ekscentrična osoba; luckasta, otkačena osoba

specijalac – nespretna osoba, šeprtlja; budala, glupan, primitivac

spičkati – potrošiti novac

spigan – iskrivljen, svinut

spika – govor određene društvene skupine (kvartovske, ulične, lokalne i sl.); jezik, govor, razgovor

srednjika – srednjoškolsko igralište, Osijek

stampedo – v. **gajba**

Stankika - naselje Stanka Vraza, Osijek

stativa – pogrješka, promašaj; biti u krivu

stipu me – (inv.) pusti me

stomber – sto kuna

strgan – umoran; jako pijan/drogiran; iscrpljen od posla

studoš – student

sudar – v. **dejt**

supać – super; odlično

supika – v. **supać**

Superandrija - stambena zgrada koja se nalazi u naselju Siget, Zagreb; nazvana po hitu Ljiljane Petrović „Andrija, super momak si ti“

surla – lice; nos; veliko muško spolovilo

svambike – svatovi

svirnit (npr. pivkana) – popiti pivo

šajzika – odvod kanalizacije koji se nalazi u rijeci Dravi u Osijeku

šakomicin – šaka

šaltati – prebacivati (npr. programe na TV-u); shvaćati, razumjeti

šalić – šalabahter; pomoćni papir kod pisanja teksta, podsjetnik

šica – košarka

škicati – pregledavati; očijukati

škicnuti – letimice bacati pogled (na nekoga ili nešto)

šlatati – milovati, dodirivati erogene zone, seksualno uzbuđivati milovanjem

šljaka – posao, rad

šnjofati – mirisati; zaudarati; smrdjeti; izviđati; uhoditi

šora – v. **marisana**

špreha – (njem. Sprache) razgovor; govor; jezik

štok i vjeverica – šaljiv izraz za „šok i nevjerica“; potpuno zaprepaštenje

štrafta – v. **gifta**

Štros – Strossmayerovo šetalište, Zagreb

Štrosika – Strossmayerova ulica, Osijek

štura – v. **bris**

šulja – (skr.) košulja

šuška – novac; novčanica

šuze – (engl. shoe) cipele

šverc – v. **šalić**

tambura – glava

taster – v. **cinkaroš**

tedika – jakna

tekma – utakmica

telka – televizija; televizor

tene – tenisice

tenke – v. **tene**

tenkre – (inv. od **kreten**) kreten; glupan

tintara – glava

Tkalča – Tkalčićeva ulica, Zagreb

tlaka – gnjavaža; mučan, dosadan posao

Torta – Meštrovićev paviljon u Zagrebu

tračar – djevojka/žena koja se bavi ogovaranjem, koja širi tračeve

trambulino – tramvaj

treba – djevojka, žena, ženska; prostitutka

Trg – trg bana Josipa Jelačića, Zagreb

trendža – trenirka

treska – vlak, tramvaj; gužva; količina droge za jedno intravenozno ubrizgavanje

trta – strah

tuka – blesava djevojka, žena

turnejica – v. **dir**

tute – tu, ovdje

tutlek – budala; glupan; naivac, tupavac

tvorza – (inv. od **zatvor**) zatvor

ubiti oko – odspavati; odrijemati; odmoriti se

ufurati - biti uživljen u nešto

ugao Vlačke i Koturaške – šaljiva fraza za razne komplicirane dogovore u značenju „nigdje“, ugao tih dviju ulica u Zagrebu ne postoji

ulet – udvaranje djevojci; zavođenje djevojke; izjava

unakaziti – v. **demolirati**

upicaniti – dotjerati svoju vanjštinu

uvaljati se – v. **bariti**

valjak – v. **muljator**

Vebika – naselje Vijenac Ivana Meštrovića, Osijek

vibra – (skr. od vibracija) raspoloženje; atmosfera; ugođaj; pozitivne emocije između muškarca i žene

viksa – (izv.) vikendica; kuća za odmor

Visibaba - stambena zgrada koja se nalazi u naselju Dubrava, Zagreb

vopi – (inv. od **pivo**) pivo

vozdra – (inv. od **zdravo**) zdravo

vula – (inv. od **lova**) novac

Zagrepčanka – poslovni neboder, Zagreb

za istać – uistinu, zbilja

zakon – odlično! super!

zapikirati – usredotočiti se, obrušiti se na što/koga

zaružiti – provesti se; zabavljati se; pretjerati u duljem izlasku u društvu i s pićem; ostati vani cijelu noć

za svijeće gasiti – v. **kljuka**

zašprehati (nekoga) – pokušati nekoga obmanuti umijećem govora; uvjeravati nekoga

zatreskati se – zaljubiti se

zazujati – zbuniti se; začuditi se

zdipiti – ukrasti, pobjeći

zicer – (njem. sicher) čist, siguran pogodak; zasjeda

ziher – sigurno

ziheraš – onaj koji ide na sigurno; bojažljiv; plašljiv; provalnik, obijač

zika – glazba, muzika

zuja – besposličar; koji gubi vrijeme npr. šecući bez ikakvog cilja

zurka – kosa; frizura

žasu – (inv. od **užas**) užasno, grozno

žesta – žestoko alkoholno piće

žestica – v. **žesta**

Žeželj – stambene zgrade koje se nalaze u nekoliko četvrti u Osijeku

žicati – prosjačiti, moljakati; ulagivati se

žovla – v. **muljator**

žvaka – v. **kušlec**